

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 193

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 10 martie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 705 din 5 noiembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 371 din Codul penal	2–6	3.344. — Ordin al ministrului educației și cercetării privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Henri Coandă” din municipiul Dej	12–13
Decizia nr. 814 din 5 decembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind unele măsuri pentru salarizarea personalului plătit din fonduri publice, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și ale art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2017 privind unele măsuri bugetare în anul 2017, prorogarea unor termene, precum și modificarea și completarea unor acte normative	7–10	ACTE ALE CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII	
		26. — Hotărâre pentru modificarea Regulamentului privind concediile judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 325/2005	14
		27. — Hotărâre pentru modificarea Regulamentului privind concediile personalului auxiliar de specialitate și personalului conex din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 186/2007	14
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE			
329. — Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor privind completarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului mediului și schimbărilor climatice nr. 1.601/2013 pentru aprobarea listei cu aplicații care beneficiază de derogare de la restricția prevăzută la art. 4 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 322/2013 privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice.....	11–12	ACTE ALE CAMEREI CONSULTANȚILOR FISCALI	
		4. — Hotărâre privind convocarea Conferinței ordinare anuale a Camerei Consultanților Fiscali	15
		5. — Hotărâre pentru modificarea anexei nr. 1 la Programul de pregătire profesională continuă aferent anului 2020, aprobat prin Hotărârea Consiliului superior al Camerei Consultanților Fiscali nr. 3/2020	15–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 705

din 5 noiembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 371 din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 371 din Codul penal, excepție ridicată de Paul Valentin Varga în Dosarul nr. 2.400/320/2016 al Judecătoriei Târgu Mureș — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.123D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens arată că dispozițiile art. 371 din Codul penal prevăd expres ipotezele în care se perturbă ordinea și liniștea publică, fără a exista suprapuneri cu contravenția reglementată de prevederile art. 2 pct. 24 din Legea nr. 61/1991. De asemenea, arată că sintagma „*prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor*” trebuie înțeleasă prin prisma infracțiunilor referitoare la lovire și vătămare — în cazul persoanelor, respectiv la distrugere — atunci când este vorba de bunuri.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea penală din 21 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.400/320/2016/a10, **Judecătoria Târgu Mureș — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 371 din Codul penal**. Excepția a fost ridicată de Paul Valentin Varga în Dosarul nr. 2.400/320/2016 al Judecătoriei Târgu Mureș — Secția penală, cu ocazia soluționării unei cauze penale în care inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de tulburare a ordinii și liniștii publice [art. 193 alin. (2) din Codul penal] și de tulburare a ordinii și liniștii publice (art. 371 din Codul penal).

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile art. 371 din Codul penal încalcă dreptul la un proces echitabil și principiul legalității incriminării și pedepsei, întrucât „nu se poate stabili sub nicio formă care sunt activitățile sau inactivitățile” care intră sub incidența normei de incriminare criticate. Consideră că dispozițiile art. 371 din Codul penal sunt lipsite de previzibilitate și accesibilitate, deoarece „nu poate fi determinată cu exactitate sintagma „*prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor*”, deci conduita care definește elementul material al infracțiunii, și nici sintagma „*tulbură ordinea și liniștea publică*”, care constituie consecința presupusei activități infracționale”. Arată că nu este posibil ca normele de incriminare să fie formulate cu o precizie absolută, astfel că o marjă de

interpretare trebuie recunoscută judecătorului, însă această marjă trebuie să se încadreze în limite normale și să fie de natură să asigure securitatea juridică. Susține că dispozițiile de lege criticate au „un caracter ambiguu, de natură a genera în mod arbitrar calificarea unei fapte ca fiind infracțiune, contravenție sau pur și simplu un delict civil. [...] Coexistența a două texte legale cu aceeași formulare, unul contravențional și unul penal, constituie o reminiscență a vechii politici penale comuniste care, dincolo de standardele exprimate azi în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, permitea autorităților de aplicare a legii un anume «șantaj» pentru «recunoașterea adevărului» de către cel suspectat, șantaj care jongla între încadrarea faptei ca infracțiune sau cercetarea acesteia sub aspect contravențional”. Consideră că la incriminarea faptei de tulburare a ordinii și liniștii publice legiuitorul ar fi trebuit „să folosească elemente descriptive de natură să conducă la elucidarea conținutului constitutiv al acestei infracțiuni”. Or, dispozițiile de lege criticate „au un caracter ambiguu, existând posibilitatea ca aceeași conduită să primească valențe diferite, fie de natură penală, fie de natură contravențională, fără să existe un criteriu de determinare”. Menționează că în cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului „legiuitorul a prevăzut criterii de delimitare extrem de clare, în raport de care fapta săvârșită constituie fie infracțiune (când îmbibația alcoolică este de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge), fie contravenție (în situația în care îmbibația alcoolică este de până la 0,80 g/l alcool pur în sânge)”. Faptul că „legiuitorul nu a indicat în mod expres care sunt «*violențele*» care pot determina o tulburare a ordinii și liniștii publice și în ce condiții se poate tulbura ordinea și liniștea publică (condiție imperativă prevăzută de norma de incriminare)” creează premisele unor interpretări subiective și abuzive. Susține că „din modul de interpretare a sintagmelor «*prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor*» și «*tulbură ordinea și liniștea publică*» de către procurori rezultă că există o modalitate ideală, perfectă de participare la un scandal în locuri sau localuri publice (care nu constituie infracțiune), cunoscută doar de procurorul de caz, care ar putea sau nu să fie împărțită de judecătorul cauzei, dar care nu este cunoscută de persoana implicată în scandal. Astfel, cetățenii nu cunosc conduita ideală pe care ar trebui să o urmeze în situația în care ajung să fie implicați într-un scandal într-un loc sau local public și căreia ar trebui să i se conformeze pentru a suporta doar consecințele legii contravenționale [...]. Potrivit reglementării actuale, exercitarea în public de violențe asupra persoanei poate fi deopotrivă, fără a exista criterii obiective de diferențiere, contravenție (provocarea ori participarea efectivă la scandal, în locuri sau localuri publice — art. 2 pct. 24 din Legea nr. 61/1991) sau infracțiune (tulburarea ordinii și liniștii publice)”. Menționează și Decizia nr. 9 din 12 aprilie 2016, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a stabilit că, în aplicarea dispozițiilor art. 371 din Codul penal, în cazul infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, pentru existența infracțiunii, violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității nu trebuie să fie comise împotriva mai multor persoane, fiind suficient ca violențele, amenințările ori atingerile grave aduse demnității, care tulbură ordinea și liniștea publică, să fie săvârșite, în public, împotriva unei persoane. De asemenea,

invocă Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, prin care Curtea Constituțională a reținut că ilicitul penal este cea mai gravă formă de încălcare a unor valori sociale, iar consecințele aplicării legii penale sunt dintre cele mai grave, astfel că stabilirea unor garanții împotriva arbitrarului prin reglementarea de către legiuitor a unor norme clare și predictibile este obligatorie. În fine, invocă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la principiul legalității incriminării și pedepsei, prevăzută de dispozițiile art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

6. **Judecătoria Târgu Mureș — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, deoarece vizează interpretarea și aplicarea unui text de lege. Or, potrivit prevederilor art. 126 din Constituție, această atribuție intră în sfera de competență a instanțelor judecătorești. De asemenea, arată că argumentele referitoare la concurența de norme juridice, și anume dintre dispozițiile de lege criticate și prevederile art. 2 din Legea nr. 61/1991, au fost analizate pentru prima dată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 541 din 9 aprilie 2009, prin care s-a reținut că aceste dispoziții de lege nu sunt similare, deși apără aceleași valori sociale, iar diferențierea între cele două forme ale ilicitului, determinată de intensitatea și gravitatea atingerii aduse valorii sociale ocrotite, este atributul exclusiv al legiuitorului. Instanța de judecată apreciază că, în reglementarea elementului material al unei infracțiuni, în anumite cazuri, nici nu este indicat ca legiuitorul să enumere expres cazurile în care o faptă este infracțiune sau să definească anumiți termeni, întrucât s-ar crea și mai multe obstacole, știut fiind că situația faptică a fiecărei cauze penale în parte este diferită, cu atât mai mult în situația infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, unde cazuistica este mereu complexă. Consideră că trebuie avute în vedere mai multe elemente atunci când este invocată o încălcare a principiului egalității, și anume: un tratament diferențiat aplicat (1) unor situații egale (2) fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă (3) sau fără a exista proporționalitate între scopul urmărit și mijloacele folosite pentru atingerea acestui scop (4). Or, în cazul de față nu există un tratament diferențiat, norma de incriminare criticată aplicându-se fără discriminare tuturor persoanelor care comit infracțiuni. Astfel, instanța consideră că nu este încălcat principiul egalității în fața legii, întrucât stabilirea elementului obiectiv al unei infracțiuni ține de optica legiuitorului, fiind un element de politică legislativă. De altfel, noțiunea de săvârșire a faptei „*in public*” este explicitată de Codul penal, noțiunea de „*violente*” este definită în doctrină, iar — prin Decizia nr. 9 din 12 aprilie 2016 — Înalta Curte de Casație și Justiție a intervenit cu privire la interpretarea textului de lege criticat.

7. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece dispozițiile de lege criticate sunt formulate în mod clar, fluent și inteligibil — fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce — și reglementează cu claritate conduita de urmat de către destinatarul normei penale. Invocă în acest sens jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite cerințe calitative, printre care și previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și de clar pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o suficientă precizie a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat (deciziile Curții Constituționale nr. 903 din 6 iulie 2010, nr. 743 din 2 iunie 2011, nr. 1 din 11 ianuarie 2012 și nr. 146 din 12 martie 2015). Desigur, este dificil să se adopte legi redactate cu o precizie absolută și

o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit. Arată că în același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, paragraful 40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 55, și Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue împotriva Belgiei*, paragraful 59). Așadar, previzibilitatea unei norme presupune ca destinatarul acesteia să aibă posibilitatea de a-și reprezenta aspectele în funcție de care este obligat să își modeleze conduita. Apreciază că este de așteptat ca orice destinatar al normei penale criticate să cunoască sensul sintagmelor folosite în cuprinsul acesteia, să înțeleagă intenția legiuitorului și să își poată adapta conduita exigențelor legii. Arată că încadrarea juridică a faptei care constituie infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice și diferențierea acesteia de alte forme de ilicit se fac de către organele judiciare de la caz la caz, acest aspect fiind valabil pentru orice faptă prevăzută de legea penală care este adusă în atenția organelor judiciare.

9. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile art. 371 din Codul penal sunt constituționale. Arată în acest sens că principiul legalității, consacrat de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, implică o obligație pozitivă a legiuitorului, aceea de a reglementa prin texte clare și precise. Norma juridică trebuie să fie enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își controleze conduita, să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. În cauza de față, apreciază că elementele infracțiunii nu necesită alte intervenții din partea legiuitorului, fiind îndeplinite cerințele calitative ale legii, inclusiv previzibilitatea, în acord cu prevederile art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Consideră că sintagmele „*prin violente comise împotriva persoanelor sau bunurilor*” și „*tulbură ordinea și liniștea publică*”, care dau conținut infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, sunt previzibile, astfel că textul de lege criticat este suficient de precis și de clar. În ceea ce privește dispozițiile art. 21 alin. (3) din Constituție, arată că acestea nu au incidență în cauză, prevederile de lege criticate fiind de drept material, iar nu de drept procedural.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 371 din Codul penal, având următorul cuprins: „*Fapta persoanei care, în public, prin violente comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor, tulbură ordinea și liniștea publică se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.*”

13. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității, ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, ale art. 23 alin. (12) referitor la principiul legalității pedepsei, precum și ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile

omului, raportate la prevederile art. 6 privind dreptul la un proces echitabil și ale art. 7 referitor la principiul legalității incriminării și pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că legiuitorul a incriminat în noul Cod penal — în conținutul art. 371 al capitolului I („Infrațiuni contra ordinii și liniștii publice”) al titlului VIII („Infrațiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială”) — tulburarea ordinii și liniștii publice astfel: *„Fapta persoanei care, în public, prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor, tulbură ordinea și liniștea publică se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.”*

15. De asemenea, Curtea observă că prevederile art. 375 din noul Cod penal reglementează infracțiunea de ultraj contra bunelor moravuri, în sensul că: *„Fapta persoanei care, în public, expune sau distribuie fără drept imagini ce prezintă explicit o activitate sexuală, alta decât cea la care se referă art. 374, ori săvârșește acte de exhibiționism sau alte acte sexuale explicite se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.”*

16. În ceea ce privește vechea reglementare, Curtea reține că dispozițiile art. 321 din Codul penal din 1969 incriminau ultrajul contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice astfel: *„Fapta persoanei care, în public, săvârșește acte sau gesturi, proferează cuvinte ori expresii, sau se dedă la orice alte manifestări prin care se aduce atingere bunelor moravuri sau se produce scandal public ori se tulbură, în alt mod, liniștea și ordinea publică, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.”*

Dacă prin fapta prevăzută la alin. 1 s-au tulburat grav liniștea și ordinea publică, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.”

17. Așadar, Curtea constată că în noul Cod penal legiuitorul a procedat la disjungerea conținutului constitutiv al infracțiunii de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice, prevăzută de dispozițiile art. 321 din Codul penal din 1969, în două infracțiuni distincte, respectiv tulburarea ordinii și liniștii publice (art. 371) și ultrajul contra bunelor moravuri (art. 375), precizând într-o manieră clară felul acțiunilor care constituie elementul material al laturii obiective a acestor infracțiuni. Totodată, în noua redactare a normei de incriminare, infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice se prezintă într-o singură variantă, renunțându-se la forma agravată din legea veche, care presupunea producerea unei tulburări grave a liniștii publice, astfel că legea penală nouă constituie o lege mai favorabilă.

18. Curtea reține că, pentru asigurarea climatului de ordine și liniște publică necesar desfășurării normale a vieții cotidiene, cu toate activitățile economice și social-culturale pe care le implică aceasta, precum și pentru promovarea unor relații civilizate în cadrul societății, cetățenii sunt obligați să aibă un comportament civic, moral și responsabil, în spiritul legilor țării și al normelor de conviețuire socială. Pașnica coexistență dintre membrii unei societăți este un element esențial pentru evoluția acesteia, iar oamenii, formând societatea, au renunțat la o parte din libertățile lor pentru a putea conviețui. Această pașnică coexistență are nevoie de norme care să o asigure, norme care fără sancțiuni ar fi absolut ineficiente. Sancțiunile pot fi penale — pentru faptele cele mai grave — sau contravenționale — pentru faptele de o gravitate mai redusă, care însă sunt tot reprobabile în conștiința majorității membrilor societății.

19. Astfel, Curtea constată că incriminarea faptei de tulburare a ordinii și liniștii publice, așa cum este prevăzută aceasta de dispozițiile art. 371 din Codul penal, reprezintă o continuare a preocupării legiuitorului român pentru asigurarea unui climat social de conviețuire civilizată, bazată pe respect reciproc între cetățeni.

20. Conținutul constitutiv al infracțiunii cuprinde latura obiectivă — elementul material, cerințe esențiale, urmarea imediată și legătura de cauzalitate — și latura subiectivă. Curtea observă că elementul material al laturii obiective a infracțiunii analizate se realizează doar prin acțiuni, tulburarea ordinii și liniștii publice fiind o infracțiune comisivă. Ca o deosebire semnificativă față de incriminarea corespondentă din Codul penal din 1969, Curtea constată că în noua reglementare sunt precizate clar modalitățile prin care pot fi afectate ordinea și liniștea publică. Astfel, în textul de incriminare sunt enumerate violențele comise împotriva persoanelor sau bunurilor, amenințările și atingerile grave aduse demnității persoanelor ca modalități alternative prin care poate fi realizat elementul material al laturii obiective a infracțiunii. O astfel de determinare nu se regăsește în norma corespondentă din Codul penal din 1969, unde erau indicate, cu titlu exemplificativ, anumite modalități de a aduce atingere ordinii și liniștii publice (acte sau gesturi, proferea de cuvinte sau expresii), pentru ca în final să fie folosită expresia *„orice alte manifestări”*. Așadar, Curtea reține că, dacă sub imperiul Codului penal din 1969 fapta de tulburare a ordinii și liniștii publice putea fi realizată printr-o gamă extrem de variată de modalități, în noua reglementare au fost determinate și, totodată, restrânse modalitățile de comitere a faptei.

21. Curtea constată că prima modalitate de realizare a faptei o reprezintă actele de violență îndreptate împotriva persoanelor sau bunurilor. Atunci când sunt vizate persoane, violența poate fi atât fizică (loviri sau orice acte de violență specifice infracțiunilor prevăzute de dispozițiile art. 193 și ale art. 194 din Codul penal), cât și verbală — ceea ce înseamnă toate acele manifestări agresive verbale care nu pot fi încadrate în categoria amenințărilor sau a faptelor de lezare a demnității persoanei. Atunci când actele de violență realizează conținutul constitutiv al infracțiunilor de loviri sau alte violențe sau vătămare corporală (art. 193 și art. 194 din Codul penal), se aplică regulile concursului de infracțiuni. Violența împotriva bunurilor nu poate fi decât fizică și, atunci când realizează conținutul infracțiunii de distrugere (art. 253 și art. 254 din Codul penal), aceasta intră în concurs cu infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice.

22. De asemenea, Curtea observă că amenințările au înțelesul definit de prevederile art. 206 alin. (1) din Codul penal, care incriminează fapta prin care i se aduce unei persoane la cunoștință că urmează să i se întâmple un rău ce constă în săvârșirea unei infracțiuni sau a unei fapte păgubitoare îndreptate împotriva sa ori a altei persoane, dacă este de natură să îi producă o stare de temere. Atingerile grave aduse demnității persoanelor semnifică acele acțiuni cu caracter ofensator care sunt de natură să vătămă sentimentul de prețuire pe care persoana îl are față de ea însăși sau considerația, aprecierea de care aceasta se bucură din partea celorlalți membri ai societății. Deși legiuitorul nu a mai considerat demnitatea persoanelor ca fiind o valoare ce trebuie protejată prin incriminarea faptelor de insultă și calomnie, totuși, atunci când prin atingerea gravă adusă demnității persoanelor se tulbură ordinea și liniștea publică, fapta constituie infracțiunea prevăzută de dispozițiile art. 371 din Codul penal. Astfel, insultele, expresiile triviale, injuriile, chiar dacă nu sunt adresate unei persoane determinate, ci publicului în general, pot realiza elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice.

23. Curtea reține că actele arătate mai sus, prin care se realizează acțiunea făptuitorului, trebuie să se săvârșească *„în public”*. Această cerință esențială este îndeplinită atunci când fapta este comisă în condițiile art. 184 din Codul penal.

24. În privința urmării imediate a infracțiunii analizate, Curtea constată că nu au intervenit modificări față de reglementarea anterioară, urmarea imediată constând într-o tulburare a ordinii și liniștii publice. Astfel fiind, Curtea observă că liniștea publică

este acel atribut al vieții sociale în care raporturile dintre oameni, comportarea lor și, în general, activitățile lor, atunci când participă la forme de viață în comun, în public, se desfășoară în mod pașnic, după normele de respect reciproc, de securitate personală, de încredere în atitudinea și faptele celorlalți oameni. Liniștea și ordinea publică, în sensul textului incriminator, constituie acel atribut, acea caracteristică a vieții sociale în care comportarea oamenilor în public are loc după reguli scrise și nescrise, potrivit cărora întreaga viață socială se desfășoară pe baza respectului reciproc, a decenței, a bunului-simț, într-un cuvânt, pe baza unei conviețuiri civilizate. Actele săvârșite, lezând o valoare imaterială — ordinea și liniștea publică —, nu pot constitui decât o infracțiune de pericol concret, urmarea pretinsă de lege constând în apariția unei stări de pericol efectiv pentru relațiile de conviețuire socială, care se cere a fi probată prin reacția publicului față de asemenea manifestări. Așadar, pentru existența laturii obiective a infracțiunii este necesar ca acțiunea descrisă în norma de incriminare să aibă ca urmare imediată tulburarea efectivă a ordinii și liniștii publice, în sensul că fapta produce opiniei publice o neliniște persistentă, creează o stare gravă de insecuritate în sfera relațiilor de conviețuire socială. Latura obiectivă a infracțiunii este realizată numai dacă între elementul material și urmarea imediată există o legătură ca de la cauză la efect. Legătura de cauzalitate rezultă implicit din săvârșirea acțiunii descrise în textul incriminator.

25. Având în vedere faptul că valoarea socială protejată prin incriminarea prevăzută de textul de lege criticat vizează apărarea climatului social general de conviețuire civilizată, afectat prin ecul social al faptei, iar nu valorile individuale ale persoanei (integritate corporală, sănătate, libertate psihică etc.), Curtea reține că nu acțiunea violentă, amenințarea sau atingerea gravă adusă demnității, descrisă de legiuitor ca element material al infracțiunii, trebuie să se îndrepte împotriva mai multor persoane, ci urmarea imediată trebuie să fie aptă să se producă față de mai multe persoane. În doctrina penală s-a arătat, de altfel, că nu în natura sau atributele proprii manifestărilor trebuie căutat caracterul lor infracțional, ci în urmarea pe care acestea o produc.

26. Prin urmare, Curtea constată că infracțiunea reglementată de dispozițiile art. 371 din Codul penal subzistă indiferent de numărul actelor de violență și de numărul indivizilor care sunt supuși violențelor, esențial fiind ca acestea să depășească contextul unui conflict personal și să devină manifestări de lipsă de respect pentru colectivitate. Împrejurarea că violența este îndreptată împotriva unei singure persoane nu exclude posibilitatea ca — dat fiind locul unde se comite (în public), numărul și vârsta celor care asistă etc. — aceasta să reprezinte în același timp un act care periclitează valoarea socială ocrotită prin norma de la art. 371 din Codul penal, și anume ordinea și liniștea publică. Tocmai din acest considerent este posibil ca infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice să intre în concurs ideal cu o infracțiune contra persoanei, valorile sociale ocrotite prin normele de incriminare fiind diferite.

27. În acest sens, prin Decizia nr. 9 din 12 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 356 din 10 mai 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a stabilit că, în aplicarea dispozițiilor art. 371 din Codul penal, în cazul infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, pentru existența infracțiunii, violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității nu trebuie să fie comise împotriva mai multor persoane, fiind suficient ca violențele, amenințările ori atingerile grave aduse demnității, care tulbură ordinea și liniștea publică, să fie săvârșite, în public, împotriva unei persoane.

28. În ceea ce privește latura subiectivă a infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, Curtea constată că aceasta se săvârșește atât cu intenție directă, cât și indirectă, culpa, ca formă de vinovăție, fiind exclusă. Făptuitorul trebuie să aibă

reprezentarea că acțiunea sa se săvârșește în public, în una dintre ipotezele prevăzute de dispozițiile art. 184 din Codul penal. Pentru existența infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, legea nu prevede condiții speciale de mobil și scop, însă la aplicarea pedepsei pot fi avute în vedere pentru individualizarea acesteia.

29. Totodată, Curtea observă că, potrivit prevederilor art. 2 pct. 1 și 24 din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 96 din 7 februarie 2014, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 200 de lei la 1000 de lei săvârșirea oricăreia dintre următoarele fapte, dacă nu sunt comise în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni: „săvârșirea în public de fapte, acte sau gesturi obscene, proferarea de injurii, expresii jignitoare sau vulgare, amenințări cu acte de violență împotriva persoanelor sau bunurilor acestora, de natură să tulbure ordinea și liniștea publică sau să provoace indignarea cetățenilor ori să lezeze demnitatea și onoarea acestora sau a instituțiilor publice” (pct. 1) și „provocarea ori participarea efectivă la scandal, în locuri sau localuri publice” (pct. 24).

30. Comparând conținutul normativ al contravențiilor mai sus menționate și cel al infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, Curtea constată că, deși condiția esențială este ca toate aceste fapte să fie comise în public, există diferențe semnificative de conținut normativ.

31. Din această perspectivă, Curtea observă că autorul excepției — trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de lovire sau alte violențe [art. 193 alin. (2) din Codul penal] și de tulburare a ordinii și liniștii publice (art. 371 din Codul penal) — critică faptul că exercitarea, în public, de violențe fizice asupra persoanei poate constitui, în lipsa unor criterii obiective de diferențiere, atât contravenție potrivit Legii nr. 61/1991, cât și infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice. Curtea nu poate reține o atare susținere, întrucât în cazul contravenției reglementate de dispozițiile art. 2 pct. 1 din Legea nr. 61/1991 este necesară și suficientă amenințarea cu acte de violență împotriva persoanelor sau bunurilor acestora, pe când în cazul infracțiunii analizate violența fizică se referă la loviri sau orice acte de violență specifice infracțiunilor prevăzute de dispozițiile art. 193 și ale art. 194 din Codul penal.

32. Având în vedere cele arătate mai sus, Curtea nu poate reține critica potrivit căreia sintagmele „prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor” și „tulbură ordinea și liniștea publică” nu îndeplinesc cerințele cu privire la calitatea legii, și anume claritatea și previzibilitatea, pe motiv că legiuitorul nu precizează, în mod concret, care sunt violențele care pot determina o tulburare a ordinii și liniștii publice, ceea ce ar avea drept consecință faptul că destinatarii normei penale nu și-ar putea conforma conduita prescripțiilor acesteia.

33. Curtea observă că, prin natura ei, incriminarea criticată nu permite o enumerare exhaustivă a tuturor formelor de violență care pot fi comise, în public, împotriva persoanelor sau bunurilor și care au drept consecință tulburarea ordinii și a liniștii publice, interpretarea textului de lege revenind organelor judiciare. Principiul legalității incriminării și pedepsei — consacrat de prevederile art. 23 alin. (12) din Constituție — impune legiuitorului să legifereze prin texte suficient de clare și precise pentru a fi aplicate, în scopul asigurării posibilității persoanelor interesate de a se conforma prescripției legale, fără a pretinde însă recurgerea la liste exhaustive, întrucât tehnica de reglementare vizează, în principal, categorii și formule generale.

34. Întrucât dispozițiile art. 371 din Codul penal au o formulare clară și previzibilă, inclusiv pentru persoanele care nu dispun de pregătire juridică, Curtea constată că textul de lege criticat nu încalcă cerințele de claritate și previzibilitate a legii impuse de prevederile art. 1 alin. (5) și ale art. 23 alin. (12) din

Constituție, respectiv de cele ale art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

35. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut, în jurisprudența sa, că art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) — pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni — instituie și cerința ca legea penală să nu fie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului, de exemplu, prin analogie. Așadar, legea penală trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot genera răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în temeiul acestora. Astfel, printr-o bogată jurisprudență, Curtea de la Strasbourg a statuat că noțiunea de „drept” folosită la art. 7 corespunde celei de „lege” care apare în alte articole din Convenție și înglobează atât prevederile legale, cât și practica judiciară, presupunând cerințe calitative, îndeosebi cele ale accesibilității și previzibilității [Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în Cauza *Coëme și alții împotriva Belgiei*, paragraful 145, Hotărârea din 7 februarie 2002, pronunțată în Cauza *E.K. împotriva Turciei*, paragraful 51, Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Achour împotriva Franței*, paragrafele 41 și 42, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 33 și 34, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în Cauza *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 140, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza *Sud Fondi — S.R.L. și alții împotriva Italiei*, paragrafele 107 și 108, Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în Cauza *Scoppola împotriva Italiei (nr. 2)*, paragrafele 93, 94 și 99, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 78, 79 și 91].

36. Curtea de la Strasbourg a reținut că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o

anumită faptă. Este, în special, cazul profesioniștilor, care sunt obligați să dea dovadă de o mare prudență în exercitarea profesiei lor, motiv pentru care se așteaptă din partea lor să acorde o atenție specială evaluării riscurilor pe care aceasta le prezintă (cauzele *Cantoni*, paragraful 35, *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragraful 35, *Sud Fondi — S.R.L. și alții împotriva Italiei*, paragraful 109).

37. Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a statelor membre. Prin urmare, Curtea de la Strasbourg a reținut că art. 7 paragraful 1 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în cauzele *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 36 și 37, *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 141, *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 92 și 93).

38. În ceea ce privește critica autorului excepției raportată la prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră dreptul la un proces echitabil, Curtea observă că prevederile invocate nu sunt aplicabile în cauza de față, obiectul excepției de neconstituționalitate fiind o normă de drept penal substanțial, și anume o normă de incriminare, iar nu o reglementare de drept procesual penal, de natură a avea incidență în materia garanțiilor procesului echitabil.

39. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Paul Valentin Varga în Dosarul nr. 2.400/320/2016 al Judecătoriei Târgu Mureș — Secția penală și constată că dispozițiile art. 371 din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Târgu Mureș — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 noiembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 814

din 5 decembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind unele măsuri pentru salarizarea personalului plătit din fonduri publice, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și ale art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2017 privind unele măsuri bugetare în anul 2017, prorogarea unor termene, precum și modificarea și completarea unor acte normative

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind unele măsuri pentru salarizarea personalului plătit din fonduri publice, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, excepție ridicată de Petruț Partenie în Dosarul nr. 9.293/3/2016 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 53D/2018.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 1.788D/2018 și nr. 1.716D/2019, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind unele măsuri pentru salarizarea personalului plătit din fonduri publice, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și ale art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2017 privind unele măsuri bugetare în anul 2017, prorogarea unor termene, precum și modificarea și completarea unor acte normative, excepție ridicată de Aurel Gogoci în Dosarul nr. 3.988/90/2017* al Tribunalului Vâlcea — Secția I civilă și de Mihail Ceaușu în Dosarul nr. 24.236/3/2018 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal.

4. La apelul nominal, în Dosarul nr. 1.788D/2018, se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită. La apelul nominal, în Dosarul nr. 1.716D/2019, răspunde domnul avocat Neculai Chirvase, cu împuternicire depusă la dosar pentru autorul excepției, Mihail Ceaușu. Lipsește partea Ministerul Apărării Naționale. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Avocatul autorului excepției din Dosarul nr. 1.716D/2019 și reprezentantul Ministerului Public sunt de acord cu conexarea cauzelor. Curtea, având în vedere identitatea parțială de obiect al cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 1.788D/2018 și nr. 1.716D/2019 la Dosarul nr. 53D/2018, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului autorului excepției de neconstituționalitate din Dosarul nr. 1.716D/2019, care solicită

admiterea acesteia astfel cum a fost formulată. În acest sens arată că dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor art. 16 și 21 din Constituție, deoarece rațiunea pentru care au fost instituite de către legiuitor a dispărut și, prin urmare, nu mai există o justificare a perpetuării măsurilor prevăzute de legiuitor.

7. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

8. Prin Decizia nr. 3.606 din 25 septembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 9.293/3/2016, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016**. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de recurentul-reclamant Petruț Partenie în cadrul soluționării acțiunii în contencios administrativ având ca obiect acordarea drepturilor bănești prevăzute de lege la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă.

9. Prin Încheierea din 1 noiembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 3.988/90/2017*, **Tribunalul Vâlcea — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 și ale art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2017**. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reclamantul Aurel Gogoci în cadrul soluționării acțiunii având ca obiect „pretenții”.

10. Prin Sentința civilă nr. 4.109 din 4 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 24.236/3/2018, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 și ale art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2017**. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reclamantul Mihail Ceaușu în cadrul acțiunii în contencios administrativ prin care a solicitat plata ajutorului stabilit de lege la data încetării raportului de serviciu cu drept de pensie.

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul Petruț Partenie, în Dosarul nr. 53D/2018, susține, în esență, că aceasta vizează problematica neacordării până în prezent a ajutoarelor la trecerea în rezervă, convenite cadrelor militare, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare [ajutoare prevăzute de art. 20 alin. (1) din secțiunea a 3-a din anexa VII la Legea-cadru nr. 284/2010], pentru perioada 2010—2017. Se solicită Curții Constituționale sancționarea, la nivel constituțional, a legiuitorului (primar sau delegat) pentru erorile intervenite în procesul de legiferare și care vizează, în principal, următoarele

aspecte: lipsa de previzibilitate a actelor normative referitoare la măsura suspendării repetate a acestor drepturi; contracararea măsurilor legislative adoptate de către Parlament cu prevederi din ordonanțe de urgență ale Guvernului; crearea unei situații mai favorabile statului român, prin emiterea și aplicarea unui nou act normativ, într-un proces pendinte.

12. Cu privire la lipsa de previzibilitate a textelor de lege criticate, autorii excepției arată că suspendarea repetată a dreptului la ajutoare, pentru mai mulți ani la rând, afectează caracterul previzibil al normelor de lege, deoarece speranța titularilor acestor drepturi, deși are un suport real, este, în realitate, lipsită de conținut. Lipsa de previzibilitate conduce la afectarea caracterului de *lex certa* al normei aplicabile și, implicit, în condițiile unei legi imprecise, la relativizarea garanțiilor care însoțesc dreptul la un proces echitabil, prevăzută de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care include și dreptul la o apărare eficientă. Prin folosirea acestui procedeu, de suspendare repetată a unui drept, „cu profund caracter psihologic”, legiuitorul a adus atingere în final demnității umane, care presupune două dimensiuni inerente, respectiv relațiile dintre oameni, ceea ce vizează dreptul și obligația oamenilor de a le fi respectate și de a respecta drepturile și libertățile fundamentale. Se invocă, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 62 din 18 ianuarie 2007.

13. De asemenea, se susține că dispozițiile criticate încalcă dreptul la un proces echitabil prin nesocotirea egalității armelor între părțile aflate în litigiu (statul fiind debitor), deoarece se aplică și litigiilor aflate pe rolul instanțelor la data intrării lor în vigoare. Astfel, se creează statului român — parte în proces o situație mai favorabilă. Se invocă, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 269 din 7 mai 2014.

14. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul Aurel Gogoci, în Dosarul nr. 1.788D/2018, susține, în esență, că cele două ordonanțe de urgență ale Guvernului criticate sunt neconstituționale, întrucât restrâng drepturi care fac obiectul unei legi organice, cum este Legea nr. 303/2004, ceea ce contravine dispozițiilor art. 53 din Constituție.

15. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul Mihail Ceaușu, în Dosarul nr. 1.716D/2019, susține, în esență, că dispozițiile criticate contravin dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (5), art. 16 alin. (1) și (2), art. 21 și 124 din Constituție, deoarece la mai bine de 7 ani de la data adoptării măsurii de suspendare ceea ce s-a instituit cu caracter temporar tinde să devină cu caracter permanent. Totodată, se arată că suspendarea *sine die* a acordării ajutorului la ieșirea la pensie, fără a-și mai justifica scopul pentru care a fost inițial adoptată, este de natură să afecteze proporționalitatea măsurii cu însuși scopul urmărit, este discriminatorie, pentru că nu se aplică și în situația încetării raporturilor de muncă sau de serviciu ca urmare a decesului angajatului, și îngrădește în mod nejustificat accesul liber la justiție, sens în care se invocă jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia „măsura de suspendare repetată a acestor drepturi, pentru mai mulți ani la rând, ar putea afecta caracterul previzibil al normelor de lege, creând incertitudine cu privire la existența acestor drepturi” (Decizia nr. 314 din 5 iunie 2014).

16. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** și-a exprimat opinia în sensul că textul criticat este constituțional, deoarece actul normativ prin care a fost consacrat dreptul la ajutoare are aceeași forță juridică cu cel din care face parte textul criticat și, prin urmare, nu sunt încălcate prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție. De asemenea, nu se poate reține nici încălcarea dreptului la un proces echitabil.

17. **Tribunalul Vâlcea — Secția I civilă** și-a exprimat opinia în sensul că dispozițiile criticate nu contravin prevederilor constituționale invocate.

18. **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal** și-a exprimat opinia în sensul că prevederile criticate nu contravin dispozițiilor constituționale, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale.

19. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

20. **Avocatul Poporului**, exprimându-și punctul de vedere în Dosarul Curții Constituționale nr. 53D/2018, consideră că dispozițiile criticate sunt constituționale, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale.

21. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, punctul de vedere depus la Dosarul nr. 1.716D/2019 de către partea Ministerul Apărării Naționale, susținerile reprezentantului autorului excepției de neconstituționalitate care formează obiectul Dosarului nr. 1.716D/2019, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

22. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

23. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind unele măsuri pentru salarizarea personalului plătit din fonduri publice, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.035 din 22 decembrie 2016, și ale art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2017 privind unele măsuri bugetare în anul 2017, prorogarea unor termene, precum și modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 30 ianuarie 2017, cu următorul conținut:

— Art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016: *„În perioada 1 ianuarie—28 februarie 2017, dispozițiile legale privind acordarea ajutoarelor sau, după caz, indemnizațiilor la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă nu se aplică.”*;

— Art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2017: *„Prevederile art. 1 alin. (3)—(5), art. 2—4, art. 5 alin. (2)—(4) și art. 6—11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind unele măsuri pentru salarizarea personalului plătit din fonduri publice, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, se aplică în mod corespunzător și în perioada 1 martie—31 decembrie 2017.”*

24. Curtea constată că, în prezent, dispozițiile de lege criticate și-au încetat aplicabilitatea. Cu toate acestea, având în vedere cele reținute prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, potrivit cărora „sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare”, precum și faptul că dispozițiile de lege criticate sunt aplicabile în cauzele în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, Curtea va analiza constituționalitatea textelor de lege cu care a fost sesizată.

25. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3) privind statul de drept, în art. 1 alin. (5) privind principiul respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, în art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, în art. 21 privind accesul liber la justiție, în art. 124 privind înfăptuirea justiției, în art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și în art. 115 privind delegarea legislativă.

26. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că textele de lege criticate prevăd că, în anul 2017, nu se

aplică dispozițiile legale privind acordarea ajutoarelor sau, după caz, indemnizațiilor la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă. Curtea s-a mai pronunțat asupra prevederilor de lege potrivit cărora s-a prevăzut, anual, pentru perioada 2010—2017, că nu se aplică dispozițiile de lege privind acordarea ajutoarelor sau, după caz, a indemnizațiilor la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă.

27. Cu privire la dispozițiile criticate, Curtea a pronunțat Decizia nr. 616 din 2 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 5 februarie 2019, și Decizia nr. 284 din 7 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 622 din 26 iulie 2019, prin care a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a acestora. Prin Decizia nr. 284 din 7 mai 2019, paragraful 35, Curtea a reținut că, referitor la unele dintre dispozițiile de lege prin care s-a dispus, anual, pentru perioada 2010-2017, neacordarea ajutoarelor sau, după caz, a indemnizațiilor la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă, s-a mai pronunțat, prin Decizia nr. 170 din 19 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 354 din 22 mai 2015, prin Decizia nr. 443 din 21 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 29 iulie 2016, prin Decizia nr. 204 din 30 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 541 din 10 iulie 2017, prin Decizia nr. 366 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 602 din 26 iulie 2017, prin Decizia nr. 681 din 2 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 16 februarie 2018, prin Decizia nr. 154 din 27 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 680 din 6 august 2018, sau prin Decizia nr. 616 din 2 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 5 februarie 2019, respingând, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a acestora.

28. Prin Decizia nr. 170 din 19 martie 2015, precitată, paragraful 21, Curtea a reținut, în esență, că aceste drepturi bănești — ajutoare sau indemnizații la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă — „reprezintă beneficii acordate anumitor categorii socioprofesionale în virtutea statutului special al acestora, fără a avea însă un temei constituțional”.

29. Referitor la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, din cauza caracterului imprevizibil al dispozițiilor referitoare la neacordarea ajutoarelor sau, după caz, a indemnizațiilor la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă, prin Decizia nr. 541 din 14 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 622 din 17 august 2015, paragraful 17, Curtea nu a reținut această critică, stabilind că „persoanele care se pensionează se supun dispozițiilor legale în vigoare la data deschiderii dreptului la pensie, potrivit principiului *tempus regit actum*” (a se vedea în același sens și Decizia nr. 443 din 21 iunie 2016, precitată, paragraful 30).

30. În ceea ce privește susținerile autorilor excepției, potrivit cărora dispozițiile de lege criticate sunt neclare, deoarece nu se poate stabili cu certitudine dacă aceste drepturi vor mai fi acordate și nici nu se poate stabili cu exactitate termenul până la care se suspendă plata acestora, prin Decizia nr. 154 din 27 martie 2018, precitată, paragraful 31, Curtea a constatat că acestea sunt neîntemeiate, deoarece Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (prin Decizia nr. 16 din 8 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 525 din 15 iulie 2015) a stabilit că voința legiuitorului nu a fost aceea de eliminare a beneficiilor acordate unor categorii socioprofesionale, respectiv de încetare a existenței dreptului la acordarea de ajutoare/indemnizații, ci doar de suspendare a exercițiului acestui drept.

31. Cu privire la încălcarea art. 16 din Constituție prin pretinsa discriminare față de situația încetării raporturilor de muncă sau de serviciu ca urmare a decesului angajatului, prin

Decizia nr. 204 din 30 martie 2017, precitată, paragraful 24, Curtea a stabilit că o asemenea critică nu poate fi primită, deoarece, în jurisprudența sa, a reținut că principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite (a se vedea în acest sens Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). Faptul că legiuitorul a considerat că în ipoteza încetării raporturilor de muncă sau de serviciu ca urmare a decesului angajatului dispozițiile legale privind acordarea ajutoarelor sau, după caz, a indemnizațiilor respective se aplică nu poate constitui un privilegiu care să conducă la încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție și nici nu creează discriminare între categoriile de angajați. De asemenea, prin Decizia nr. 192 din 23 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 8 iunie 2017, paragraful 22, Curtea a reținut că cele două categorii de persoane nu se află într-o situație identică, de natură să justifice aplicarea unui tratament egal. Având în vedere această situație obiectiv diferită, prin reglementarea criticată legiuitorul a avut în vedere considerente de protecție socială a familiilor celor decedați (a se vedea în acest sens și Decizia nr. 154 din 27 martie 2018, paragraful 26).

32. Referitor la invocarea art. 53 din Constituție, prin Decizia nr. 170 din 19 martie 2015, paragraful 21, Curtea a reținut, în esență, că ajutoarele sau indemnizațiile la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă „reprezintă beneficii acordate anumitor categorii socioprofesionale în virtutea statutului special al acestora, fără a avea însă un temei constituțional”. La paragraful 23 al aceleiași decizii, Curtea a precizat că ajutoarele ori indemnizațiile la care se referă textul de lege criticat nu fac parte din această categorie de drepturi, astfel că legiuitorul este liber să dispună cu privire la conținutul, limitele și condițiile de acordare a acestora și, de asemenea, să dispună diminuarea ori chiar încetarea acordării acestora, fără a fi necesară întrunirea condițiilor stabilite de art. 53 din Legea fundamentală (a se vedea în acest sens și Decizia nr. 154 din 27 martie 2018, paragraful 29).

33. Cât privește critica referitoare la încălcarea dreptului la un proces echitabil, prevăzut de art. 21 din Constituție, prin Decizia nr. 284 din 7 mai 2019, paragrafele 49 și 50, Curtea a constatat că aceasta este neîntemeiată. Prin Decizia nr. 16 din 8 iunie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit următoarele: „dispozițiile art. 9 din Legea nr. 118/2010 [...] vizează exercițiul dreptului la acordarea ajutoarelor sau, după caz, indemnizațiilor, în sensul că acesta este suspendat în perioada 3 iulie—31 decembrie 2010, și nu existența acestui drept”. În motivarea acestei decizii, instanța supremă a reținut că voința legiuitorului nu a fost aceea de eliminare a beneficiilor acordate unor categorii socioprofesionale, respectiv de încetare a existenței dreptului la acordarea de ajutoare/indemnizații, ci doar de suspendare a exercițiului acestui drept, și că rațiunea acestei interpretări este impusă și de succesivitatea în timp a actelor normative prin care legiuitorul a dispus, cu caracter temporar, măsură neaplicării dispozițiilor legale privind ajutoarele/indemnizațiile în anii 2011—2015. Totodată, prin Decizia nr. 9 din 19 februarie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că raționamentul evidențiat în considerentele Deciziei nr. 16 din 8 iunie 2015 se transpune în interpretarea dispozițiilor legale din actele normative care reglementează salarizarea în sectorul bugetar în perioada 2011—2017, prin care s-a stipulat că aceste prevederi care reglementează beneficiul ajutoarelor nu se aplică, respectiv că aceste ajutoare nu se acordă, interpretarea de principiu dată anterior păstrându-și actualitatea.

34. Cât privește posibilitatea persoanelor interesate de a se adresa justiției pentru apărarea drepturilor lor, prin Decizia nr. 5

din 5 martie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a decis că „acțiunile având ca obiect acordarea ajutoarelor salariale de care beneficiază cadrele militare, polițiștii și funcționarii publici cu statut special la trecerea în rezervă sau direct în retragere formulate în temeiul art. 20 alin. (1) din capitolul II al anexei nr. VII din Legea-cadru nr. 284/2010 introduse în perioada de suspendare a exercițiului dreptului la acordarea de ajutoare/indemnizații sunt premature formulate”. La paragraful 100, instanța supremă a stabilit următoarele: „având în vedere că exercițiul dreptului la acordarea ajutoarelor prevăzute de art. 20 din anexa nr. VII la Legea-cadru nr. 284/2010 a fost suspendat prin prevederi legale succesive, speciale și derogatorii, începând cu anul 2011 și până la finele anului 2017, acțiunile promovate în această perioadă sunt premature formulate, dreptul nefiind actual. Pentru a se bucura de protecția juridică a acțiunii în justiție, dreptul subiectiv, pe lângă condiția de a fi recunoscut și ocrotit de lege, trebuie să îndeplinească și condiția de a fi actual”. Având în vedere acestea, Curtea a reținut, la paragraful 51 al Deciziei nr. 284 din 7 mai 2019, că susținerile privind încălcarea art. 21 din Constituție reprezintă, de fapt, o problemă de legalitate, asupra căreia s-a pronunțat Înalta Curte de Casație și Justiție, iar nu una de constituționalitate, care să poată fi analizată de Curtea Constituțională.

35. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, considerentele și soluțiile deciziilor mai sus amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

36. Referitor la critica potrivit căreia cele două ordonanțe de urgență ale Guvernului criticate sunt neconstituționale, întrucât restrâng drepturi care fac obiectul unei legi organice, cum este Legea nr. 303/2004, Curtea constată că și aceasta este neîntemeiată, deoarece, așa cum a reținut în jurisprudența sa,

ajutoarele sau indemnizațiile la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă nu reprezintă drepturi constituționale, astfel că legiuitorul este liber să dispună cu privire la conținutul, limitele și condițiile de acordare a acestora.

37. Cât privește pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 124 din Constituție, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată, deoarece dispozițiile de lege potrivit cărora nu se aplică prevederile de lege referitoare la acordarea ajutoarelor sau indemnizațiilor la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă nu contravin, sub niciun aspect, principiului îmfăptuirii justiției în numele legii.

38. În final, Curtea reține că invocarea Deciziei nr. 62 din 18 ianuarie 2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 56 din Legea nr. 278/2006 pentru modificarea și completarea Codului penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi, a Deciziei nr. 269 din 7 mai 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza a doua raportate la art. 7 alin. (1), art. 11 alin. (1) și (2), art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (6) și (8), art. 31 alin. (5), art. 34 alin. (1), art. 35 alin. (2) și art. 50 lit. b) teza întâi din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și a Deciziei nr. 314 din 5 iunie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Ordonanța Guvernului nr. 29/2013 privind reglementarea unor măsuri bugetare, cu referire la art. II art. 18 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, precum și pentru instituirea unor măsuri financiare în domeniul bugetar nu are relevanță în cauza de față.

39. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Petruț Partenie în Dosarul nr. 9.293/3/2016 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, de Aurel Gogoci în Dosarul nr. 3.988/90/2017* al Tribunalului Vâlcea — Secția I civilă și de Mihail Ceaușu în Dosarul nr. 24.236/3/2018 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind unele măsuri pentru salarizarea personalului plătit din fonduri publice, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și ale art. 1 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2017 privind unele măsuri bugetare în anul 2017, prorogarea unor termene, precum și modificarea și completarea unor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, Tribunalului Vâlcea — Secția I civilă și Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 decembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN

privind completarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului mediului și schimbărilor climatice nr. 1.601/2013 pentru aprobarea listei cu aplicații care beneficiază de derogare de la restricția prevăzută la art. 4 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 322/2013 privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice

Având în vedere Referatul de aprobare al Direcției generale deșeuri, situri contaminate și substanțe periculoase nr. 105.201/DGDSCSP din 6.01.2020,

în conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 68/2019 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative,

în temeiul prevederilor:

— art. 57 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu completările ulterioare;

— art. 5 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 322/2013 privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice, cu modificările și completările ulterioare;

— art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite prezentul ordin.

Art. I. — În anexa nr. 1 la Ordinul ministrului mediului și schimbărilor climatice nr. 1.601/2013 pentru aprobarea listei cu aplicații care beneficiază de derogare de la restricția prevăzută la art. 4 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 322/2013 privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 465 din 26 iulie 2013, cu modificările și completările ulterioare, după punctul 42 se introduc două noi puncte, punctele 43 și 44, având cuprinsul prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Prevederile prezentului ordin intră în vigoare la data de 1 mai 2020.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Prezentul ordin transpune prevederile Directivei delegate (UE) 2019/1845 a Comisiei din 8 august 2019 de modificare, în scopul adaptării la progresul științific și tehnic, a anexei III la Directiva 2011/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește o derogare pentru ftalatul de bis(2- etilhexil) (DEHP) din anumite componente din cauciuc utilizate la sistemele motoare, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 283 din 5 noiembrie 2019, Directivei Delegate (UE) 2019/1846 a Comisiei din 8 august 2019 de modificare, în scopul adaptării la progresul științific și tehnic, a anexei III la Directiva 2011/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește o derogare pentru plumbul din aliajele de lipire utilizate la anumite motoare cu ardere internă, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 283 din 5 noiembrie 2019.

★

Ministrul mediului, apelor și pădurilor,
Costel Alexe

București, 27 februarie 2020.
Nr. 329.

ANEXĂ

Completări la anexa nr. 1 la Ordinul ministrului mediului și schimbărilor climatice nr. 1.601/2013 pentru aprobarea listei cu aplicații care beneficiază de derogare de la restricția prevăzută la art. 4 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 322/2013 privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice

Exceptare	Sfera și datele de aplicare
43. Ftalatul de bis (2-etilhexil) din componentele din cauciuc din sistemele motoare, concepute pentru a fi utilizate în echipamente care nu sunt destinate exclusiv uzului de către publicul larg, cu condiția ca niciun material plastifiat să nu intre în contact cu membranele mucoase umane sau în contact prelungit cu pielea umană și ca valoarea concentrației ftalatului de bis (2-etilhexil) să nu depășească: (a) 30% din greutatea cauciucului în cazul: (i) stratului de acoperire al garniturilor de etanșare; (ii) garniturilor de etanșare din cauciuc solid; sau	Se aplică în cazul categoriei 11 și expiră la 21 iulie 2024.

Exceptare	Sfera și datele de aplicare
(iii) al componentelor din cauciuc incluse în ansambluri din cel puțin 3 componente, care utilizează energia electrică, mecanică sau hidraulică pentru a funcționa și sunt atașate la motor; (b) 10% din greutatea cauciucului în cazul componentelor care conțin cauciuc și nu sunt menționate la lit. (a). În sensul prezentei intrări, „contact prelungit cu pielea umană” înseamnă un contact continuu cu o durată mai mare de 10 minute sau un contact intermitent zilnic pe o perioadă de 30 de minute.	
44. Plumbul din aliajele de lipire ale senzorilor, (ale) dispozitivelor de acționare și (ale) unităților de comandă ale motoarelor cu ardere internă, care intră sub incidența Regulamentului (UE) 2016/1628 al Parlamentului European și al Consiliului (*), instalate în echipamente utilizate în poziții fixe când sunt în funcțiune, destinate utilizatorilor profesionali, dar folosite și de utilizatori neprofesionali.	Se aplică în cazul categoriei 11 și expiră la 21 iulie 2024.

(*) Regulamentul (UE) 2016/1.628 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 privind cerințele referitoare la limitele emisiilor de poluanți gazoși și de particule poluante și omologarea de tip pentru motoarele cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1.024/2012 și (UE) nr. 167/2013 și de modificare și abrogare a Directivei 97/68/CE (JO L 252, 16.9.2016, p. 53).

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

ORDIN

privind acordarea acreditării pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Henri Coandă” din municipiul Dej

Având în vedere prevederile art. 24 alin. (3) lit. c) și d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 22/2007 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație,

având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de autorizare de funcționare provizorie a unităților de învățământ preuniversitar, precum și a Standardelor de acreditare și de evaluare periodică a unităților de învățământ preuniversitar,

ținând cont de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 844/2002 privind aprobarea nomenclatoarelor calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de dispozițiile Ordinului ministrului educației naționale nr. 4.472/2013*) privind acordarea autorizării de funcționare provizorie pentru nivelul de învățământ „liceal”, profilul „real”, specializările „matematică-informatică”, „științe ale naturii”, profilul „umanist”, specializările „filologie”, „științe sociale” din cadrul unității de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Henri Coandă” din municipiul Dej,

luând în considerare Hotărârea Consiliului Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar nr. 23 din 4.12.2019 privind propunerea de acordare a acreditării pentru unitățile de învățământ preuniversitar de stat și particular evaluate în perioada 19 noiembrie 2018—22 noiembrie 2019,

în temeiul art. 15 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 24/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării,

ministrul educației și cercetării emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se acordă acreditarea pentru unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Henri Coandă”, cu sediul în municipiul Dej, strada Nicolae Iorga nr. 5, județul Cluj, pentru nivelul de învățământ „liceal” (nivel 4 conform Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările și completările ulterioare), profilul „umanist”, specializarea „științe sociale”, limba de predare „română”, forma de învățământ „cu frecvență”, „cu frecvență redusă”, începând cu anul școlar 2020—2021, conform anexei care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Henri Coandă” din municipiul Dej, acreditată

potrivit dispozițiilor art. 1, este persoană juridică de drept privat și de interes public, parte a sistemului național de învățământ, și beneficiază de toate drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Art. 3. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Henri Coandă” din municipiul Dej are obligația ca, în termen de maximum 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului ordin, să parcurgă procedurile de înregistrare fiscală și să comunice Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP) o copie de pe certificatul de înregistrare fiscală; în caz contrar se vor sesiza organele fiscale competente pentru luarea măsurilor care se impun.

*) Ordinul ministrului educației naționale nr. 4.472/2013 nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 4. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Henri Coandă” din municipiul Dej are obligația de a solicita evaluarea externă periodică în termen de maximum 5 ani de la obținerea acreditării, dar nu mai târziu de anul școlar 2024—2025.

Art. 5. — Personalul didactic, didactic auxiliar și personalul nedidactic din unitatea de învățământ preuniversitar particular autorizată, angajat conform prevederilor legii, se preia la unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Liceul Tehnologic „Henri Coandă” din municipiul Dej.

Art. 6. — (1) Unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Henri Coandă” din municipiul Dej dispune de patrimoniu propriu, care nu poate fi înstrăinat sau diminuat și va fi utilizat numai în interesul învățământului.

(2) În cazul desființării, dizolvării sau lichidării, patrimoniul unității de învățământ preuniversitar particular acreditată Liceul Tehnologic „Henri Coandă” din municipiul Dej revine fondatorilor.

Art. 7. — Unitatea de învățământ preuniversitar particular Liceul Tehnologic „Henri Coandă” din municipiul Dej este monitorizată și controlată periodic de către Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Cluj, în vederea verificării respectării standardelor care au stat la baza acreditării.

Art. 8. — Fundația Cultural Umanitară „Henri Coandă” Oradea — Filiala Dej, unitatea de învățământ preuniversitar particular acreditată Liceul Tehnologic „Henri Coandă” din municipiul Dej, Direcția generală învățământ secundar superior și educație permanentă, Direcția generală educație timpurie, învățământ primar și gimnazial din Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, respectiv Inspectoratul Școlar Județean Cluj vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 9. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației și cercetării,
Cristina Monica Anisie

București, 26 februarie 2020.
Nr. 3.344.

ANEXĂ

Județul Cluj

Nr. crt.	Denumirea unității de învățământ	Hotărârea ARAC/IP de evaluare/dată	Denumirea persoanei juridice inițitoare	Adresa unității de învățământ, tel./fax, e-mail	Nivelul de învățământ/ Nivelul de calificare	Profilul/ Domeniul	Domeniul pregătirii de bază	Calificarea profesională/ Specializarea	Limba de predare	Forma de învățământ
1	Liceul Tehnologic „Henri Coandă”	33/20.11.2019	Fundația Cultural Umanitară „Henri Coandă” Oradea, Filiala Dej	Municipiul Dej, str. Nicolae Iorga nr. 5, tel.: 0264/206136 henricoandadej@yahoo.com	Liceal Nivel 4 (conform Hotărârii Guvernului nr. 918/2013, cu modificările și completările ulterioare)	Umanist (filiera teoretică)		Științe sociale	Română	Cu frecvență, Cu frecvență redusă
Capacitate maximă de școlarizare*) — 10 formațiuni de studiu/două schimburi (maximum 5 formațiuni de studiu/schimbul 1 și maximum 5 formațiuni de studiu/schimbul 2)										

*) Capacitatea de școlarizare reprezintă numărul maxim de formațiuni de studiu care pot fi școlarizate în două schimburi în sălile de clasă și cabinete (excluzând laboratoare, ateliere) la nivelul unității de învățământ.

ACTE ALE CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂRE**pentru modificarea Regulamentului privind concediile judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 325/2005**

În temeiul dispozițiilor art. 133 alin. (5) și (7) din Constituția României, republicată, și ale art. 23 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere prevederile art. 38 alin. (1) din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 79 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii hotărăște:

Art. I. — Regulamentul privind concediile judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 325/2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 815 din 8 septembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

— **Articolul 22 se modifică și va avea următorul cuprins:**

„Art. 22. — (1) Judecătorii și procurorii au dreptul la concedii plătite care nu se includ în durata concediului de odihnă, în cazul următoarelor evenimente familiale deosebite:

a) căsătoria judecătorului sau a procurorului — 5 zile lucrătoare;

b) căsătoria unui copil — 3 zile lucrătoare;

c) decesul soțului sau soției ori al unei rude până la gradul al III-lea inclusiv a magistratului sau a soțului/soției acestuia — 3 zile lucrătoare;

d) controlul medical anual — o zi lucrătoare.

(2) Judecătorii și procurorii au dreptul la concediu paternal, în condițiile legii.

(3) Concediile prevăzute la alin. (1) lit. a)—c) nu se pot acorda mai târziu de 30 de zile de la data producerii evenimentului.

(4) Concediile plătite prevăzute la alin. (1) și (2) se acordă, la cerere, de conducerea instituției.”

Art. II. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Consiliului Superior al Magistraturii,
judecător **Nicoleta-Margareta Ținț**

București, 20 februarie 2020.

Nr. 26.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂRE**pentru modificarea Regulamentului privind concediile personalului auxiliar de specialitate și personalului conex din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 186/2007**

În temeiul dispozițiilor art. 133 alin. (5) și (7) din Constituția României, republicată, și ale art. 23 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere prevederile art. 38 alin. (1) din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 66 alin. (1) din Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii hotărăște:

Art. I. — Regulamentul privind concediile personalului auxiliar de specialitate și personalului conex din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 186/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 255 din 17 aprilie 2007, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

— **Articolul 16 se modifică și va avea următorul cuprins:**

„Art. 16. — (1) În afara concediului de odihnă, personalul auxiliar de specialitate și personalul conex au dreptul la concedii plătite, care nu se includ în durata concediului de odihnă, în cazul unor evenimente familiale deosebite, și anume:

a) căsătoria — 5 zile lucrătoare;

b) căsătoria unui copil — 3 zile lucrătoare;

c) decesul soțului sau soției ori al unei rude de până la gradul al III-lea, inclusiv a soțului/soției acestuia — 3 zile lucrătoare;

d) controlul medical anual — o zi lucrătoare.

(2) Personalul auxiliar de specialitate și personalul conex au dreptul la concediu paternal, în condițiile legii.

(3) Concediile prevăzute la alin. (1) lit. a)—c) nu se pot acorda mai târziu de 30 de zile de la data producerii evenimentului.

(4) Concediile plătite, prevăzute la alin. (1) și (2), se acordă, la cererea solicitantului, de către președintele instanței, respectiv conducătorul parchetului.”

Art. II. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Consiliului Superior al Magistraturii,
judecător **Nicoleta-Margareta Ținț**

București, 20 februarie 2020.

Nr. 27.

ACTE ALE CAMEREI CONSULTANȚILOR FISCALI

CAMERA CONSULTANȚILOR FISCALI

HOTĂRÂRE**privind convocarea Conferinței ordinare anuale a Camerei Consultanților Fiscali**

Având în vedere prevederile art. 19 și ale art. 21 alin. (1) din Regulamentul de organizare și funcționare al Camerei Consultanților Fiscali, aprobat prin Hotărârea Consiliului superior al Camerei Consultanților Fiscali nr. 3/2017,

Consiliul superior al Camerei Consultanților Fiscali, întrunit în ședința din 26 februarie 2020, hotărăște:

Art. 1. — Se convoacă Conferința ordinară anuală a Camerei Consultanților Fiscali în data de 24 aprilie 2020, denumită în continuare *conferința*.

Art. 2. — La lucrările conferinței pot participa membrii Camerei Consultanților Fiscali care și-au îndeplinit la termen toate obligațiile față de aceasta, respectiv: depunerea declarațiilor cu veniturile realizate din activitatea de consultanță fiscală, achitarea cotizațiilor fixe și variabile, participarea la cursurile de pregătire profesională continuă.

Art. 3. — Pentru o bună organizare a lucrărilor conferinței, membrii Camerei Consultanților Fiscali cu drept de vot sunt rugați să confirme participarea până la data de 16 aprilie 2020, pe site-ul Camerei Consultanților Fiscali sau prin e-mail la adresa conf2020@ccfiscali.ro.

Art. 4. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Camerei Consultanților Fiscali,
Dan Manolescu

București, 26 februarie 2020.

Nr. 4.

CAMERA CONSULTANȚILOR FISCALI

HOTĂRÂRE**pentru modificarea anexei nr. 1 la Programul de pregătire profesională continuă aferent anului 2020, aprobat prin Hotărârea Consiliului superior al Camerei Consultanților Fiscali nr. 3/2020**

În baza prevederilor art. 11 lit. f) din Ordonanța Guvernului nr. 71/2001 privind organizarea și exercitarea activității de consultanță fiscală, aprobată cu modificări prin Legea nr. 198/2002, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere prevederile art. 4 din Normele privind pregătirea profesională continuă a consultanților fiscali și a consultanților fiscali asistenți, aprobate prin Hotărârea Consiliului superior al Camerei Consultanților Fiscali nr. 2/2020,

Consiliul superior al Camerei Consultanților Fiscali, întrunit în ședința din 26 februarie 2020, hotărăște:

Art. I. — Anexa nr. 1 la Programul de pregătire profesională continuă aferent anului 2020, aprobat prin Hotărârea Consiliului superior al Camerei Consultanților Fiscali nr. 3/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 76 din 3 februarie

2020, se modifică și se înlocuiește cu anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. II. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Camerei Consultanților Fiscali,
Dan Manolescu

București, 26 februarie 2020.

Nr. 5.

PROGRAMUL
de pregătire profesională continuă în sălile de curs*), aferent anului 2020

Specificare	Tema	Forma de pregătire	Nr. ore
Modul I (MI)	Taxa pe valoarea adăugată	Teorie și aplicații pe studii de caz	3
Modul II (MII)	Accizele și alte taxe speciale	Teorie și aplicații pe studii de caz	2
Modul III (MIII)	Impozitul pe venit	Teorie și aplicații pe studii de caz	2
Modul IV (MIV)	Contribuții sociale obligatorii	Teorie și aplicații pe studii de caz	2
Modul V (MV)	Procedura fiscală	Teorie și aplicații pe studii de caz	3
Modul VI (MVI)	Contracte speciale în noul Cod civil	Teorie și aplicații pe studii de caz	3
Modul VII (MVII)	Taxa pe valoarea adăugată	Teorie și aplicații pe studii de caz	3
Modul VIII (MVIII)	Impozitul pe profit	Teorie și aplicații pe studii de caz	3
Modul IX (MIX)	Impozitul pe veniturile nerezidenților	Teorie și aplicații pe studii de caz	2
Modul X (MX)	Impozitele și taxele locale	Teorie și aplicații pe studii de caz	2
Modul XI (MXI)	Reglementări contabile	Teorie și aplicații pe studii de caz	3
Modul XII (MXII)	Prețuri de transfer/Taxe vamale	Teorie și aplicații pe studii de caz	2

*) Structura acțiunilor prevăzute în Programul de pregătire profesională continuă aferent anului 2020 va putea fi modificată în cursul derulării acestuia în funcție de necesitățile apărute.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

